

ANTALYA İL MİLLİ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ **PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİ VELİ OTURUMU BİLGİ NOTLARI**

Eğitimin tanıtım ve eğitimin amacını anlatın.

2022-2023 Eğitim-Öğretim Yılı Rehberlik Hizmetleri Programı kapsamında Antalya İl Millî Eğitim Müdürlüğü tarafından "Problem Çözme Becerileri" ilimizin yerel hedefi olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda öğrenci, öğretmen ve veli eğitimleri planlanmıştır. Eğitimin amacı öğrencilerin problem çözme becerilerini geliştirme sürecinde ailelerin bu konudaki bilgi ve beceri düzeylerini arttırmaktır. Öğrencide istendik davranışlar oluşturabilmek için sizlerin işbirliği ve desteği çok önemlidir.

Problem çözme, belli bir durum çerçevesinde düşünebilme, ne yapılacağına ve nasıl yapılacağına karar verebilme, eldeki imkanları kullanabilme ve bu yolla çözüme ulaşmaktır. Bireyler bir problemle karşılaştıklarında gösterdikleri tavır ve davranışlar sonuç için oldukça önemlidir.

Kaçınan Sorun Çözme Tarzı

- 1-İşlevsel olmayan bir tarzdır.
- 2-Sorunlara karşı ilgisiz, görmezden gelen bir tavır sergilerler.
- 3-Sorunları erteleme, pasiflik, ilgisizlik, hareketsizlik gibi davranışlar sergilerler.
- 4-Problemlerle yüzleşmek yerine kaçmayı seçerler.
- 5-Problemlerin çözümünde sorumluluk almazlar; kendiliğinden veya başkalarınca çözümlenmesini beklerler.

Dürtüsel-Dikkatsiz Problem Çözme Tarzı

- 1-İşlevsel olmayan bir tarzdır.
- 2-Aceleci yapıda kişilerdir. Akıllarına ilk geleni uygulama eğilimi vardır.
- 3-Çok az bilgi ile problemi çözmeye çalışırlar. Düşünmeden hareket ederler.
- 4-Tam ve düzgün olmayan sonuçlar ortaya çıkar ve bu sonuçlar da ileride kişilere birer problem olarak geri döner.
- 5-Belirsizlik, huzursuzluk veya olumsuz duygulara tahammül eşikleri düşüktür.

Akılcı Sorun Çözme Tarzı

Problem çözme basamakları kullanılarak, veliler ile birlikte örnek problem çözülür. (örn problem: çocuğun tüm gün tablet kullanması ve ebeveynin bu durumdan rahatsız olması.)

- 1-Çözüme ulaşılabilecek stratejiyi belirleme, uygulama ve değerlendirme becerisine sahiptirler.
- 2-İşlevsel bir yoldur.
- 3-Sorunu çözme aşamasında 4 ana beceriye sahiptirler:
  - a) Sorunu tanımlama ve formüle etme
  - b) Olası çözüm seçeneklerini üretme
  - c) En iyi çözüm seçeneğini seçme (karar verme)
  - d) Seçilen çözüm seçeneğini uygulama ve değerlendirme

ÇOCUKLARA PROBLEM ÇÖZME BECERİSİ

Problem çözme becerisi bireyin birey olma ve çevresi ile baş etme sürecinde en önemli rollerdendir. Ebeveynler öğretmenler ve yetişkinler çocukların sorunları olduğunda ya da karar verirken her zaman çocuğun yanında olamazlar. Çok küçük yaşlardan itibaren çeşitli problemlerle karşılaşabilirler. Çocukların " koltuğun arkasına kaçan top nasıl alınabilir" gibi problemleri yaşları ilerledikçe arkadaşlık problemleri, akademik problemler, sorumluluklarını yerine getirememe, teknolojinin olumsuz kullanımı ..... vs pek çok probleme dönüşecektir. Bu yüzden çocuklara problem çözmeyi erken yaşlardan başlayarak öğretmeli ve onlara yol göstermeliyiz.

ÇOCUKLARA PROBLEM ÇÖZME BECERİSİ KAZANDIRMANIN ÖNEMİ

Çocukların problem çözme yetenekleri geliştiği zaman;

- Çocuk ilerleyen yaşlarda kaygı yaratan durumlar ile başa çıkabilir ve sağlıklı kararlar alabilir.
- Kendilerine olan güveni artar.
- Problem çözme becerileri gelişen çocukların bağımsızlığı artar.
- Başkalarına karşı duyarlılığı artar.
- Akranları ve toplum ile iletişimi kolaylaştırır.

ÇOCUKLARDA PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİN İETKİLEYEN FAKTÖRLER

Deneyimler, çocuğun öğrenme sürecine aktif katılımını, araştırma yapmasını, ortaya çıkan problemlere çözüm yolları önermesini, bunların tartışmasını, yaptığı planları uygulamasını, çevresindeki kişilerle işbirliği yapmasını sağlar ve çocuğun problem çözme konusundaki tutum ve becerilerinin gelişmesine katkıda bulunurlar

Problem çözme her yaşta görülen bir durumdur. İçinde yaşanılan dünya üzerinde çalışılması ve çözümlenmesi gereken problemlerle bireyleri sık sık karşı karşıya getirdiği için problem çözmeyi öğrenme erken çocukluk döneminden itibaren olmalıdır.

Etkili problem çözen bireylerin bağımsız ve yaratıcı düşündükleri, sosyal yeterlilikleri olduğu, kendilerine güvenen, belirsizlikleri tolere edebilen kişiler olduğu belirtilmektedir.

Öğrenilen ve zaman içerisinde kazanılan alışkanlıklar, gelenekler, görenekler, uyumlu olmaya yönelik baskılar ve toplumsal beklentiler problem çözme yeteneğini etkilemektedir.

PROBLEM ÇÖZME BECERİLERİNİN GELİŞTİRİLMESİNDE AİLE TUTUMUNUN ÖNEMİ

Aile ne kadar baskıcı bir tutum sergilerse çocuk da o kadar içine kapanık, kendini ifade edemeyen, karşısına çıkan problemle baş etme yeteneğine sahip olamayan birey olarak gelişir.

Ailenin çocuğuna karşı aşırı koruyucu bir tutum sergilemesi, çocukta ben yapamam düşüncesini geliştirerek; onun geri kalan hayatını olumsuz etkilemektedir. Demokratik aile tutumuna sahip ailelerde yetişen çocuk ise bağımsız düşünme yeteneğine sahip bir birey olarak büyüyecektir. Problem çözme ve eleştirel düşünme gibi becerileri gelişecek ve karşılaştığı problemlere etkili çözümler bulan, kendine güvenen bir birey olacaktır.

ÇOCUĞUNUZUN SORUNLARINI ONUN ADINA ÇÖZMEK YERİNE

CESARETLENDİRİN

Bir sorunla karşılaştığında çözüm yolu bulması için çocuğunuzu cesaretlendirin ve onu konu hakkında düşünmesi için teşvik edin.

SİZ ÇÖZMEYİN

Çocuğunuzun sorununu sürekli siz çözerseniz, ileride bu konuda sıkıntı yaşayacak ve çoğu zaman da bu problemlerle baş edemeyecektir. Bu nedenle kendi kendine çözüm bulması için fırsat verin. Gerektiğinde yardıma hazır olduğunuzu belirtmekten çekinmeyin

SORUMLULUK VERİN

Kendine güveni olan çocuk sorunlarla baş ederken daha rahat olur. Bu nedenle ona ev içinde küçük sorumluluklar vererek kendine olan güveni artırmaya çalışın.

ÇOCUĞUNUZ BİR PROBLEMLE İLGİLİ SİZİNLE KONUŞMAK İSTEDİĞİNDE KURMAMANIZ GEREKEN CÜMLELER

- Daha sonra şimdi işim var
- Sürekli mız mızlaniyorsun
- Bıktım senin isteklerinden
- Sana kaç defa dedim onunla oynama

DESTEKLEYİCİ CÜMLELER

- Canını sıkan şeyi paylaşmak ister misin
- Günün nasıl geçti anlatmak ister misin

- Sana nasıl yardımcı olabilirim..
- Seninle bu konuyu konuşmayı çok istiyorum
- İşim bitene kadar bana zaman verir misin?

PROBLEM ÇÖZME BECERİSİNİ GELİŞTİRMEK İÇİN AİLELER NELER YAPABİLİR?

- Çocuğunuzu bir sorun anında mutlaka dinleyin ve onun isteklerini anlamaya çalışın.
- Çocuğunuzun problemini onun adına çözmek ya da ona söylemek yerine çocuğunuzu düşünmeye sevk ederek çözüm yolu bulması için teşvik edin.?
- Çocuğunuz problemle karşılaştığında problemi yok sayıp, üstünde durmaktan kaçınabilir. Çocuğunuzun cesaretlendirilerek onun sorunlarını
- kendisinin çözmesine fırsat verin.
- Çocuğunuz bir problemi çözerken istediği sonucu elde edemezse diğer çözümleri düşünmesi, denemekten vazgeçmemesi ve çözüme kadar motivasyonunu kaybetmemesi için destek vermek çok önemlidir.

PROBLEM ÇÖZME BECERİSİNİ GELİŞTİRMEK İÇİN AİLELER NELER YAPABİLİR?

- Çocuğunuza kendi fikirlerini ifade etmesi için fırsat verin ve neden böyle düşündüğünü anlamaya çalışın.
- Çocuğunuza kitap okuyun ve kitapla ilgili sorular sorun. (Örneğin; Sen onun yerinde olsan ne yapardın, bu durumda başka neler yapılabilirdi vb)
- Problemin çözümü için beraber beyin fırtınası yaparak çözümler bulmaya çalışın. Bulduğunuz bütün fikirleri not edin ve birlikte uygun gördüğünüz çözümü çocuğunuz uygulatsın.
- Çocuğunuza onu anladığınızı belirtin, onun düşüncelerini özetleyerek doğru anlayıp anlamadığınızı ona gösterin. Çocuğunuzun duygularını isimlendirebilir, durumu daha net- sade bir şekilde anlamlandırabilirsiniz..